

Enligt sändlista

Kungörelsedelgivning

Bildande av Flisbrons naturreservat i Vetlanda kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Flisbron, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och vårda en flerskiktad och olikåldrig barrblandskog med lång kontinuitet av gran och tall och gamla träd på basisk berggrund
- bevara och vårda biologisk mångfald, främst mykorrhizasvampar och kärlväxter, som är knutna till en flerskiktad och olikåldrig barrblandskog med lång kontinuitet av gran och tall och gamla träd på basisk berggrund
- inom ramen för bevarande av naturvärdena ge besökare möjlighet till naturupplevelser och ett rikt friluftsliv

Syftet ska uppnås genom att:

- barrblandskogen lämnas i huvudsak utan åtgärder med utrymme för åtgärder för att gynna enskilda hotade och/eller hänsynskrävande arter, främst kontinuitetsberoende mykorrhizasvampar och kärlväxter
- åtgärder genomförs för att gynna kontinuitet av gran och tall och förekomst av gamla träd av gran och tall
- ung skog restaureras för att på sikt hysa samma naturvärden som den äldre barrblandskogen

Skälen enligt 7 kap. 5§ MB

Skälen att bilda Flisbrons naturreservatet är områdets långa kontinuitet av barrblandskog på basisk berggrund och områdets artrikedom av främst mykorrhizasvampar och kärlväxter. Det finns många ovanliga och rödlistade arter av svampar och kärlväxter som

bland annat svart taggsvamp, orange taggsvamp, blå taggsvamp, grantaggsvamp och knärot.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5 § MB och med stöd av 7 kap. 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, i enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bifogad skötselplan (bilaga 2), för områdets långsiktiga vård.

Naturreservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar. Undantag gäller siktröjning vid befintliga fasta jaktorn
2. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning
3. dika eller dikesrensa
4. anordna upplag av något slag
5. bedriva täkt av något slag
6. uppföra eller anlägga byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anläggning Förbudet gäller inte underhåll av befintliga jaktorn. Efter tillstånd från Länsstyrelsens är det tillåtet att uppföra nya eller flytta befintliga jaktorn.
7. anlägga mark- eller luftledning, mast eller antenn
8. anlägga väg, led, bro eller spång
9. plantera eller så för området främmande arter
10. anlägga åtelplatser eller utfodringsplatser
11. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen.

Befintliga vägar med vägområden, inklusive de som gränsar till reservatet, enligt karta bilaga 1, är undantagna från föreskrifterna A1, A2, A3, och A8.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § MB om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning och underhåll av gränserna för naturreservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavla
3. restaurering och skötsel av skog genom till exempel punktvis markstörning, punktbränning, extensivt bete luckhuggning/frihuggning samt begränsning av gran av igenväxningskaraktär
4. undvika eller begränsa storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom utplacering av fällor, utläggning av fångstvirke, fällning av angripna granar, rotkapning av vindfällda granar och mekanisk reducering av yngelutrymme i färsk bark. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas. Eventuellt infört fångstvirke ska föras ut ur naturreservatet
5. bekämpning av invasiva och/eller främmande arter
6. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar
2. varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning
3. elda annat än med medhavd ved
4. samla in ryggradslösa djur med fällor som dödar. Föreskriften gäller inte vid vetenskaplig undersökning som beviljats tillstånd enligt C6.

5. plocka eller samla in mossor, lavar eller svampar, med undantag för insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält. Matsvamp för husbehov får plockas. Föreskriften gäller inte vid vetenskaplig undersökning eller motsvarande som beviljats tillstånd enligt C6.

Inom naturreservatet är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

6. utföra vetenskaplig undersökning

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan.

Upplysning

Länsstyrelsen vill påminna om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller eller kan komma att gälla för området.

Uppgifter om naturreservatet

Administrativa data

Namn	Flisbron
NVR-id	2063201
Areal	16,5 hektar (ha) varav vatten 0 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Vetlanda
Socken	Alseda
Lägesbeskrivning	Området ligger strax 2 km öst om Repperda, mitt emellan Holsbybrunn och Kvillsfors, och ca 2,8 km norr om Skirö kyrka
Fastigheter	del av Repperda 8:4
Fastighetsägarkategori	Enskilda
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. Gränsen har mätts in enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Beskrivning av området

Flisbron är en grandominerad barrblandskog med ett stort inslag av tall i hög ålder. I skogen finns även inslag av lövträd såsom al, björk och asp. I hela reservatet finns det höga naturvärden knutna till en lång trädkontinuitet av gran och tall på basisk mark med många fynd

av mykorrhizasvampar knutna till denna naturtyp. Området är lätt kuperat med en nordvänd sluttning i den södra delen. Delar av denna sluttning är på sina ställen ganska blockrik och lite svårtillgänglig, utöver det är reservatet relativt lättströvat. Det finns relativt lite död ved i området. Markskiktet domineras av vanliga mossor som hus-, vägg- och kvastmossa med inslag av kransmossa som hittas på mer basiskt påverkad mark. I fältskiktet är det dominerat av blåbär- och lingonris men det förekommer också blåsippa. Skogen i området har en stor artrikedom med flera ovanliga och rödlistade arter. Arter som hittats är bland annat knärot, orange taggsvamp, svart taggsvamp, grantaggsvamp och blå taggsvamp.

Beskrivning av ärendet

Flisbron inventerades under 2018-2020 inom Länsstyrelsens projekt om inventering av mykorrhizasvamp i kalkbarrskogar i östra delen av Jönköpings län. Flisbron uppmärksammandes då för sina höga naturvärden. Markägaren informerades om naturvärdena i samband med inventeringen. I november 2020 påbörjades diskussionerna med markägaren om att skydda området som ett naturreservat.

I juni 2021 beställdes värdering för den berörda fastigheten av Svefa AB och i augusti 2021 beställdes förhandlingsuppdrag av Midlers Mark och Exploatering AB. Avtal om intrångsersättning undertecknades i juni 2023.

Samråd enligt 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Vetlanda kommun, Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket. Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har tillstrykt förslag till bildandet av Flisbrons naturreservatet. Vetlanda kommun har inget att erinra mot förslaget.

Förslaget till beslut och skötselplan för bildande av naturreservatet Flisbron skickades på remiss den 11 oktober 2023 till Vetlanda kommun, Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Vetlanda naturskyddsförening, mellersta Götalands jordägarförening, ArtDatabanken, Lantbrukarnas riksförbund (LRF) i Jönköpings län, Friluftsförbundet i Jönköpings län och Vetlanda ornitologiska klubb. Samtidigt förelades sakägarna att inkomma med yttrande.

Inkomna remissvar

Yttranden har kommit in från Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Vetlanda kommun, Vetlanda ornitologiska klubb och E.ON.

Skogsstyrelsen tillstyrker att naturreservatet bildas enligt förslag till beslut och skötselplan och menar att de i beslutet angivna metoderna för bekämpning av den åttatandande granbarkborren bör vara tillräckliga för att förhindra omfattande angrepp inom reservatet. Skogsstyrelsen vill dock påtala betydelsen av att sätta in bekämpning av granbarkborren i god tid innan angreppen sprids inom reservatet och för att undvika spridning till närliggande granbestånd.

Sveriges geologiska undersökning avstår från att yttra sig.

Vetlanda kommun har inte något att erinra mot planerna med bildande av naturreservat Flisbron inklusive skötselplan. Kommunen förutsätter att god dialog med markägare sker i samband med bildande av naturreservatet.

E.ON Energidistribution AB tillstyrker förslag till beslut om naturreservat under förutsättning att ändringar i föreskrifterna införs som innebär att normalt underhåll omfattas av akut underhåll, att det tillåts motordrivna maskiner i, till och från ledningsstråket, även innefattande parkering av fordon, att akuta åtgärder får ske men att samråd/meddelande till Länsstyrelsen kan ske i efterhand och slutligen att det ska framgå i föreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas

Vetlanda ornitologiska klubb är mycket positiva till nytt naturreservat Flisbron i Vetlanda kommun och tillstyrker bildandet.

Bemötande av inkomna remissvar

Länsstyrelsen har förtydligat i undantagen från A-föreskrifterna att dessa även gäller E.ON Energidistributions markförlagda kabel. Föreskrifterna innehåller nu även att förändring av elnätet får ske efter tillstånd från Länsstyrelsen längs den befintliga markkabeln. Även beslutskartan är uppdaterad med utmärkt markkabel

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av, de av riksdagen beslutade, miljömålen. Naturreservatsbildning av Flisbron bidrar till att miljö kvalitetsmålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt och djurliv" kan uppfyllas.

Flisbron uppmärksammades i Länsstyrelsens inventering av mykorrhizasvamp i kalkbarrskog (barrskog på basisk mark) i östra delen av Jönköpings län 2018-2020 som ett område med höga naturvärden. Skogen har höga förekomster av skyddsvärda arter och

hitintills har 10 rödlistade arter varav 8 är mykorrhizasvampar, knutna till baspåverkad barrskog med lång trädkontinuitet, påträffats i området. Området bedöms därmed ha höga värden på beståndsnivå och barrskog på baspåverkad mark, så kallad kalkbarrskog, är en prioriterad skogstyp att bevara. Flisbron ligger inom värdetrakten Övre Emådalen, som bland annat är värdetrakt för kalkbarrskogar. En värdetrakt är ett större område där det finns flera mindre områden med höga naturvärden knutna till en specifik skogstyp. När flera mindre områden med samma skogstyp skyddas inom samma värdetrakt ökar förutsättningarna för att dessa naturvärden ska kunna bevaras långsiktigt. Många arter av mykorrhizasvampar i kalkbarrskog har svårt för att sprida sig och det blir lättare för dessa arter att sprida sig och överleva på lång sikt om områdena ligger nära varandra som de gör i en värdetrakt. Flisbron är högt prioriterat för långsiktigt bevarande och prioriteras för områdesskydd i enlighet med den strategi som finns vid urval av skogsområden för långsiktigt bevarande i Jönköpings län (Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län, 2020. Länsstyrelsen i Jönköpings län och Skogsstyrelsen i Jönköpings distrikt).

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden motiverar ett skydd mot avverkning och borttransport av död ved samt exploatering. För att bevara områdets naturvärden ska skogen i huvudsak lämnas utan åtgärder. Detta kompletteras med begränsade skötselåtgärder för att bevara områdets biologiska mångfald av främst sällsynta och svårspredda mykorrhizasvampar som är knutna till kontinuitet av äldre gran och tall. Skötseln omfattar även möjlighet att utföra åtgärder för att begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av granbarkborre som utgör ett hot mot områdets bevarandevärden. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att bevara och vårda områdets rika förekomst av sällsynta mykorrhizasvampar som är beroende av kontinuitet av gran och tall på basisk mark. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 MB och med den för området gällande översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och

andra konsekvenser att det saknas skäl att ta fram en konsekvensutredning.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slätter, plantering, betesdrift, avspärrning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

Information

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörda dagstidningar. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 14 juni 2024 och de gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i Vetlanda Posten den 16 maj 2024, vilket innebär att ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 6 juni 2024.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 4 med överklagandehänvisning

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Johan Löwenadler Davidsson med naturvårdshandläggare Sara Lamme som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Gustav Enander och enhetschef Ingrid Camper medverkat.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med bilagor
3. Sakägarförteckning
4. Överklagandehänvisning regeringen
5. Sändlista